

Trusselsniveau for introduktion af bluetounge virus (BTV) til Danmark som følge af BTV-situationen i Nederlandene pr. 14 september 2023.

Trusselsvurdering:

For første gang siden 2009, er der konstateret udbrud af bluetounge virus (BTV) i en fårebesætning i provinsen Utrecht i Nederlandene. De nederlandske veterinærmyndigheder har pr. 14 september 2023 indrapporteret 18 udbrud i ADIS. Nederlandene har suspenderet deres BTV-frie landestatus.

Sammenfattende vurderer Fødevarestyrelsen, at risikoen for introduktion af BTV til Danmark for fire smitteveje, som følge af BTV-situationen i Nederlandene, er følgende:

Smitteveje	Risikoniveau pr. 14.9.2023
Vektorer	Meget lav
Import af levende dyr	Lav
Import af tyresæd	Meget lav
Transportvogne	Meget lav

Fødevarestyrelsen anbefaler:

- Danske kvæg-, får- og gedebesætninger opfordres til, at opretholde et højt biosikkerhedsniveau samt at gennemgå passende biosikkerhedsforanstaltninger med de ansatte. Endvidere opfordres der til, at ejer og ansatte orienterer sig om de kliniske symptomer for BTV.
- Fødevarestyrelsen anbefaler desuden, at man ikke har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet inden for de seneste 48 timer, hvis man vil besøge et dansk husdyrbrug.

Fødevarestyrelsen gør opmærksom på, at der er anmeldeligt ved mistanke om BTV. Kliniske symptomer kan omfatte, åndenød, næseudflåd, tåreflåd, feber, halthed og væskeansamlinger i hovedet.

BTV er ikke en zoonose og kan dermed ikke smitte mennesker.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Nederlandene og resten af Europa og vurderer løbende, om der er behov for opdatering af trusselsvurderingen.

Rapid risk assessment for the introduction of bluetounge virus (BTV) into Denmark, in relation to the BTV situation in the Netherlands.

Rapid risk assessment:

For the first time since 2009 an outbreak of bluetounge virus (BTV) has been detected in The Netherlands in the province of Utrecht. As of September 14 2023, the Dutch authorities reported 18 cases in ADIS. The Netherlands has suspended its BTV-free status.

In summary, the Danish Veterinary and Food Administration assessed that the risk for introduction of BTV into Denmark through four risk pathways due to the BTV-situation in The Netherlands is as follows:

Risk pathway	Risk level pr. 14.9.2023
Vectors	Very low
Import of live animals	Low
Import of semen from bulls	Very low
Lorries	Very low

The Danish Veterinary and Food Administration recommends:

- Danish cattle, sheep and goat farmers are encouraged to maintain a high level of biosecurity and to review appropriate biosecurity measures with all employees. Owners and employees are also encouraged to familiarize themselves with the clinical symptoms of BTV.
- The Danish Veterinary and Food Administration also recommends not to be in contact with farm animals abroad for 48 hours before visiting a Danish livestock farm.

The Danish Veterinary and Food Administration reminds of the obligation to notify any suspicion of BTV. Clinical symptoms may include shortness of breath, nasal discharge, lacrimation, fever, lameness and accumulation of fluid in the head.

BTV is not a zoonosis and cannot be transferred to humans.

The Danish Veterinary and Food Administration is monitoring the situation in The Netherlands and the rest of Europe, constantly assessing whether there is a need to update the assessment.

Baggrund

Bluetongue virus (BTV) er en vektorbåren virussygdom. Sygdommen smitter ikke fra dyr til dyr, men virus overføres via blodsugende mitter (*Culicoides spp.*), der fungerer som vektor.

Mitterne kan flyve korte afstande på 1-2km, men kan blæses langt større afstanden af vinden. Overførsel af BTV kan forekomme hele året, men især i regnfulde perioder, der giver mitterne gunstige levevilkår.

BTV er en sæsonbetinget sygdom i mange områder, da vektor populationen afhænger af vejrforholdene.

Allerede inficerede kvæg udgør en væsentlig rolle i forhold til, at virus fastholdes i et område. Infektionsperioden for BTV er helt op til 60 dage. Inficerede kvæg kan derfor bære på smitten i en lang periode, hvor de kun udviser få eller ingen kliniske symptomer på sygdommen.

En anden mulighed for smitteoverførsel kan være via sæd samt muligheden for overførsel fra moderdyr til foster, hvis moderdyret smittes under drægtighedsperioden.

BTV er forårsaget af et orbivirus, hvor der er identificeret en række forskellige serotyper. Det er serotype 1-24, der er reguleret af EU-regler.

Sygdommen er ofte asymptomatisk. Tydelige klinisk tegn forekommer oftest i får, men kvæg, geder og øvrige drøvtyggere, herunder vildtlevende arter såsom hjorte, kan også blive inficeret med BTV.

BTV er ikke en zoonose og kan derved ikke smitte mennesker.

BTV blev første gang konstateret i Europa i 1943 på Cypern. I de følgende årtier blev BTV også konstateret i andre Middelhavslande og på Balkan. Udbruddene i Middelhavs- og Balkanområdet involverer flere forskellige serotyper: 1, 2, 4, 9 og 16.

Indtil 2006 forekom BTV kun i det geografiske område mellem 50° nordlig bredde og 35° sydlig bredde (Syd for Alperne). I 2006 blev BTV konstateret i Nederlandene, Belgien og Tyskland og efterfølgende i Frankrig og Luxembourg. Der var tale om serotype 8, der ikke forekom i Middelhavslandene og på Balkan. Sygdommen spredte sig i de følgende år til flere lande i Nordeuropa, herunder også Danmark.

I 2014 begyndte en ny epidemi med serotype 4 i det sydøstlige Europa. Sygdommen spredte sig videre i nordlig retning og fra 2014 til medio 2016 har følgende lande haft udbrud af serotype 4: Kroatien, Italien, Grækenland, Montenegro, Slovenien, Bosnien-Hercegovina, Rumænien, Ungarn og Østrig.

I 2017 blev serotype 3 for første gang påvist i det sydlige Europa. Serotypen blev først identificeret på Sicilien i Italien og har efterfølgende spredt sig til Sardinien i 2018.

Det er muligt at anvende vacciner som bekæmpelsesstrategi mod BTV. Den anvendte vaccine skal matches til den aktuelle serotype, da beskyttelsen mod andre serotyper kan være svag eller ikke eksisterende. Det på nuværende tidspunkt ikke tilladt at vaccinere i Danmark.

Nuværende situation

Nederlandene

De nederlandske veterinærmyndigheder informerede den 06. september 2023 EU Kommissionen om det første udbrud af BTV i landet. Udbrudet er i en fårebesætning i provinsen Utrecht. Det er det første tilfælde af BTV i nederlandene siden 2009 (Figur 1).

De nederlandske veterinærmyndigheder har indrapporteret 18 udbrud af BTV i EU's Animal Disease Information System (ADIS) (Tabel 1), heraf ni fårebesætninger, seks kvægbesætninger, en gedebesætning og to besætninger med både får og geder. Udbruddene er konstateret i de tre provinser: Utrecht (6), Noord-Holland (11) og Zuid-Holland (1).

Tabel 1 viser antallet af BTV udbrud i 2023 i EU perioden 1. juni til 14. september 2023. I perioden er der registeret to udbrud af BTV-4 i Spanien samt 18 udbrud af BTV i Nederlandene. De nederlandske myndigheder har på nuværende tidspunkt ikke indrapporteret den aktuelle serotype til EU kommissionen.

BLUETONGUE VIRUS (BTV) SITUATIONEN I EUROPA 1 juni til 14 september 2023

Figur 1. Kort over BTV udbrud (markeret med rød) i Europa, mellem 1. juni og 14. september, 2023. Kilde: ADIS 14/9/2023.

Tabel 1. Bluetongue virus (BTV) udbrud rapporteret i EU mellem 1. juni og 14. september 2023.

Land	Udbrud
Nederlandene	18
Spanien	2
I ALT	20

Kilde: ADIS 14-09-2023.

Vurdering

Sammenfattende vurderer Fødevarestyrelsen, at risikoen for introduktion af BTV til Danmark for de fire smitteveje er følgende:

Smitteveje	Risikoniveau pr. 14.9.2023
Vektorer	Meget lav
Import af levende dyr	Lav
Import af sæd	Meget lav
Transportvogne	Meget lav

På grund af følgende:

1. I henhold til Europa-parlamentets og Rådets forordning (EU) 2026/429¹ samt Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688 skal transportbiler til klobærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klobærende dyr.
2. Afstanden til de nuværende udbrud af BTV i Nederlandene ca. 400 km i direkte linje.
3. Grundet årstiden vil levevilkårene være ugunstige for mitterne, hvis de kommer til Danmark.
4. Det har kun været to importere af levende dyr fra Nederlandene til Danmark siden 1. juli 2023. Der har ikke været kliniske symptomer på BTV inden for inkubationsperioden i de to danske besætninger.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed («dyresundhedsloven»)

Ad 1) Vektorer

Afstanden til de nuværende udbrud af BTV i Nederlandene er ca. 400 km i direkte linje. Det er estimeret, at det vil tage 50-200 dage for inficerede mitter at nå fra det inficerede område til Danmark, hvis forholdene er gunstige. Den nuværende mittedensitet i Danmark er lav, men grundet den varme sensommer kan det ikke udelukkes, at en ny generation af mitter vil komme i oktober. Til den tid vil temperaturene i Danmark være faldet i en sådan grad, at de lave temperaturer vil give ugunstige levevilkår for mitterne.

Risikoen for spredning af virus via mitter vurderes derfor til meget lav.

Ad 2) Import af levende dyr

Der er i perioden 1. juli til 11. september 2023 importeret to forsendelser af får fra samme oprindelsesbesætning i Nederlandene til to forskellige besætninger i Danmark. Fårene stammer fra en region, hvor der er konstateret smitte med BTV. Importerne er begge registreret 28. august 2023. Inkubationsperioden for BTV er 4-10 dage. Fødevarestyrelsen har været i kontakt med de to besætninger. Der er pr. 11. september 2023 ikke set kliniske symptomer på BTV i to danske besætninger, og Fødevarestyrelsen har vejledt besætningsejerne og besætningernes praktiserende dyrlæger om symptomer på BTV og anmeldeligt på sygdommen. Yderligere er dyrene på den ene besætning i frivillig karantæne, da besætningen er en del af brancens frivillige meadi-visna program.

I samme tidsperiode har der ikke været forsendelser af kvæg eller andre modtagelige arter fra Nederlandene til Danmark.

Alle EU medlemsstater er forpligtet til at overholde de harmoniserede betingelser for flytninger af modtagelige arter i henhold til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688². Betingelserne er endvidere indarbejdet i certifikatmodellerne angivet i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/403³.

Risikoen for spredning af virus via import af levende dyr vurderes derfor til lav.

Ad 3) Import af sæd

Der er i perioden 1. juli til 11. september 2023 importeret 88 forsendelser af avlsmateriale fra kvæg fra Nederlandene til Danmark. Ingen af forsendelserne stammer fra en region med konstateret smitte af BTV.

I samme periode har der ikke været import af avlsmateriale fra vædder eller andre modtagelige arter.

² Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår dyresundhedsmæssige krav vedrørende flytning inden for Unionen af landdyr og rugeæg

³ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/403 af 24. marts 2021 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 og (EU) 2017/625 for så vidt angår standarddyresundhedscertifikater og kombinerede standarddyresundhedscertifikater/officielle standardcertifikater til brug ved indførsel til Unionen og flytning mellem medlemsstater af sendinger af visse kategorier af landdyr og avlsmateriale deraf samt officiel certificering vedrørende sådanne certifikater og om ophævelse af afgørelse 2010/470/EU

Alle EU medlemsstater er forpligtet til at overholde de harmoniseret betingelser for flytninger af avlsmateriale i henhold til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688. Betingelserne er endvidere indarbejdet i certifikatmodellerne angivet i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/403.

Risikoen for spredning af virus via sæd vurderes derfor til meget lav.

Ad 4) Transportvogne

Der er i perioden 1. juli til 11. september 2023 fortaget 99 eksporter af kvæg fra Danmark til Nederlandene.

I henhold til Europa-parlamentets og Rådets forordning (EU) 2026/429⁴ samt Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688 skal transportbiler til klovbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klovbærende dyr. Der er lille sandsynlighed for, at eventuelle mitter, der kunne befinde sig i transportvognen, forsat vil være til stede efter rengøring og desinfektion.

Risikoen for spredning af virus via transportvogne vurderes derfor til meget lav.

Anbefalinger

Danske kvæg-, får- og gedebesætninger opfordres til at opretholde et højt biosikkerhedsniveau samt at gennemgå passende biosikkerhedsforanstaltninger med de ansatte. Endvidere opfordres der til, at ejer og ansatte orientere sig om de kliniske symptomer for BVT.

Fødevarestyrelsen anbefaler desuden, at man ikke har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet inden for de seneste 48 timer, hvis man vil besøge et dansk husdyrbrug. Læs mere om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug på Fødevarestyrelsens hjemmeside: [Vejledning om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug](#)

Endvidere påminder Fødevarestyrelsen om, at der er anmeldepligt ved mistanke om BTV. Du har som virksomhedsejer pligt til at kontakte en dyrlæge, hvis dyr i din besætning udviser symptomer på en anmeldepligtig husdyrsygdom, herunder BTV. Kliniske symptomer kan omfatte åndenød, næseudflåd, tåreflåd, feber, halthed, væskeansamlinger i hovedet.

Seneste udbrud i Danmark

Bluetongue blev for første gang konstateret i Danmark i oktober 2007 med et enkelt udbrud. I 2008 var der yderligere 15 udbrud. Fra 2008 til 2010 blev der gennemført vaccinationskampagner mod sygdommen i Danmark. Dette resulterede i, at Danmark fra 1. januar 2011 igen kunne erklære sig fri for bluetongue.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed («dyresundhedsloven»)

Danmark fik tildelt officiel BTV fri landestatus den 21. april 2021 ved ikrafttrædelsen af Europa-parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 og er opført i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/620⁵.

Referencer

Besvarelse vedr. den aktuelle mittersituation i Danmark i relation til BTV-udbrud i NL, sags-numre: FVST: 2023-14-81-24864/KU: 061-0361/23-3680.

TRACES udtræk for import og eksport af kvæg, får, geder samt avlsmateriale mellem Danmark og Nederlandene for perioden 1.juli 2023 til 11. september 2023.

<https://www.cfsph.iastate.edu/Factsheets/pdfs/bluetongue.pdf>

<https://www.woah.org/en/disease/bluetongue/>

For mere information om udbredelsen af mitter i Danmark: www.myggetal.dk

⁵Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/620 af 15. april 2021 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår godkendelse af status som sygdomsfri og ikkevaccinationsstatus for visse medlemsstater eller zoner eller kompartneter deri med hensyn til visse listeopførte sygdomme og godkendelse af programmer for udryddelse af disse listeopførte sygdomme